

Orsz. Középisk. Tanáregyesületi Közlöny, 1939. évi 6. szám.

Brisits Frigyes a felső osztálybeli fogalmazástanításról ír. Az alsó osztályokban már ki kellett építeni a fogalmazás-gondját és tudatosságát. Itt már ennek egyénítéséről és állandó gyakorlásáról van szó, amelynek mindig tágabb keretűnek kell lennie és az értekezés felé irányulnia.

Sulyok Efrém a költői olvasmányok tárgyalására ad hasznos útmutatásokat. Alapely, hogy a tanuló különböző életkorának megfelelő érdeklődése szerint válasszuk meg a költői olvasmányt. A magyarázó módszert felváltotta a művészeti irány. Ma egyik sem mutatkozik önmagában helyesnek, mert nem ad helyet az egyéni tevékenységnek. A megfelelő eljárást mérsékelt magyarázó eljárásnak nevezi. Korok szerint megállapítja a tanulók érdeklődési körét. Végül a költemények tárgyalásának, bemutatásának egyes lépéseit ismerteti. Első a ráhangolás, amelyre szükség van, de ne legyen terjengős. Ezt követi a tanár bemutató felolvasása, amelytől nem kívánhatjuk a művészi fokot, ez nem is szükséges. Helyesebbnek mutatkozik, ha ekkor a tanulók nem követik a felolvasást a nyitott könyvben. Következik a versszakonkinti közös megbeszélés, amikor kívánatos, hogy a tanulók maguk kérdezzenek. Befejezi a munkát a tanulók felolvasása. Ezt ne mindig a legrosszabb, de ne is a legjobb végezze, hogy a többiek is kedvet kapjanak a felolvasásra. A megbeszélés ne váljék agyonmagyarázássá. Hogyan készüljön elő a tanár erre a munkára? Olvassa el a költeményt, keressen ráhangolásra alkalmas kapcsoló élményt, a tárgyalás irányító kérdéseit gondolja át, s végül gondosan készüljön el a bemutató felolvasásra, mert ennek az első hatásnak nagy fontossága van az eredmény szempontjából.

Vajda László cikkének címe: Kérdve-kifejtés és előadás a leíró szempontú irodalomtanításban.

Tóth Tivadar az iskolai ünnepélyekről ír. Vannak kötelező, nem kötelező iskolai ünnepélyek és házi ünnepélyek. Ezek rendezése körül vigyázni kell az észszerűségre és arra, hogy a tanulók színvonalának megfelelőjenek, ne legyen tehát nem az ő életkorukra szabott színházi darab! Évenként egyszer a szülői és tanári felügyelet mellett tartott táncmulatságot is megengedhetőnek tartja.

Magyar Tanítóképző, 1939. évi 3. száma.

A tanítóképző-akadémia tartalma cím alatt kilenc véleményt közöl, részben óratervekkel.

Kemény Ferenc tanulmányának harmadik része (Német hatások a magyar nevelés- és oktatásügyre) a német és magyar közvetítők, a magyar földön működött német tanárok és a németeknél működött magyar tanárok felsorolása, munkásságuk ismertetésével.

A folyóirat 4. számában *Garai József* „Az új iskolák összehasonlítása” c. tanulmányában a Decroly, Montessori, Ferrier, Dewey, stb. iskolák munkájának alapelveit vizsgálja és hasonlítja össze. Az új iskolák két didaktikai alapelve az érdeklődés és öntevékenység.

Kemény Ferenc fentemlített tanulmányának negyedik közleményét közli

a folyóirat. Az újabbkori német pedagógusok, filozófusok és írók magyar hatásait állapítja meg, a német neveléstudomány erősebb hatását más nemzetek neveléstudományi hatásával szemben, majd Ausztria tanügyének, s II. Józsefnek hatását.

Iskola és Egészség, VI. évf. 2. szám.

A folyóirat e száma szegedi orvosokat és pedagógusokat szólaltat meg. Örömmel látjuk, hogy legnagyobb vidéki városunk ezen a téren is méltó helyet foglal el.

Havas Imre az egészségtanítás módszerét állapítja meg. Első a tanmenet helyes elkészítése. Ez csak úgy lehetséges, ha az egészségtan tanára állandó érintkezést tart fenn más szaktárgyak tanáraival és tudja, melyek a tanulóknak tőlük kapott alapismeretei, hogy felesleges ismétlésbe ne bocsátkozzon a kevés óraszám mellett. Jól meg kell gondolnia, mire terjeszkedjék ki, mit nyújtson ismeretei tárából. Nem gyógyítás a célja, hanem a betegségek megelőzésére való nevelés. A többi iskolafajok között a polgári iskolai egészségtanításnak szem előtt kell tartania, hogy a legtöbb polgári iskolai tanuló nem folytatja tanulmányait, hanem életkörbe lép, s legtöbbször ezek lesznek a maguk körének, a népnek vezetői és tekintélyei. E helyen ne sokat, de alaposan tanítsunk. Ne váljanak majd e téren tévhitek megindítójává a tanulók, de munkásai legyenek az egészségvédelmi propagandának. A polgári leányiskolában mindez fokozottabban áll, nem kifelé való hatásában, hanem a családban. Az óráról-óra-ra gondosan elkészített tanítási vázlat feltétlenül szükséges. Ilyet elvi beosztásban, vázolva a tanítási alak különböző fajtáit, bemutat. Végül rámutat arra, hogy nem elegendő az iskolaorvosnak egyedül a szaktudása, hanem önképzéssel pedagógiai téren is indulnia és haladnia kell.

Igen szép tanulmány *Firbás Oszkár* gimn. igazgató tollából: Mit vár a közép- és középfokú iskola az iskolaorvos-egészségtanártól? Az iskolaorvosi intézményre szükség van a bajok okainak felderítése és megelőzése miatt. Kíváncsú volna minden iskolában iskolaorvos működése. Szükséges az éveleji orvosi vizsgálat, a testnevelésben való irányítás, a kíméletre szokuló, vagy oltávoltandók kijelölése, a felmentések, az iskolaorvos állítsa ismét munkába ezeket. A tejakcióban, iskolai étkeztetésben, nyaraltatásban szintén segítséget vár az iskola az orvostól. Fontos a tanulók fogainak vizsgálata. A serdülők lelki vezetője legyen. A túlterhelés ellen való védelemben is fontos az iskolaorvos szerepe. Ha az iskolaorvos egyúttal egészségtanár is, legalább olyan jó pedagógusnak és didaktikusnak kell lennie, mint orvosnak. Itt aztán bőven ad nevelési és módszerbeli, tanítási tanácsokat. Végül azt tárgyalja, miképen lehet az iskolaorvos segítségére a szülőknek egészségügyi tájékoztatással és miképen biztosíthatja az iskola higiéniáját.

Tokay László volt szegedi tanársegéd, most bajai közkörházi főorvos két kitűnő tanulmánya következik: 1. Az iskolásgyermek lelki higiéniája. 2. Az iskoláskorban, különösen a serdülés idején előforduló ideg-elmebetegségek.

Purjesz Béla a serdülés élet- és kortanával foglalkozik, az időközben el-